

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomová práce: Konstancie Uherská – česká královna (+1240)

Autorka: Veronika Budová

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2010

100 stran textu, 11 stran příloh

Předkládaná práce Veroniky Budové se zabývá životem české královny Konstancie Uherské, druhé manželky Přemysla Otakara I. Autorka líčí život Konstancie v širokém kontextu evropských dějin.

Struktura práce odpovídá chronologickému líčení života královny. Po skutečně stručném úvodu, ve kterém autorka jen letmo nastínila cíl své práce, následuje část biografická. Autorka líčí rodinné prostředí uherského dvora a poukazuje na slavné předky Konstancie nejen v linii jejího otce Bély III., ale také zmiňuje pozoruhodný rodokmen její matky Anny de Châtillon. Tuto kapitolu pokládám za skutečně zdařilou a přínosnou.

Největší pozornost je v práci věnována manželství Konstancie s Přemyslem Otakarem, resp. okolnostem uzavření manželství a především Přemyslově mnohaleté „rozvodové“ kauze. Úloha Konstancie v tomto sporu byla více méně pasivní (držíme-li se pramenů, nalézáme jen několik zmínek o Konstanciině postavení v této době např. v listu papeže, kronikářských záznamech či zprávách o narození potomků). Aktivními aktéry byli Přemysl Otakar, Adléta, papež aj., těmto osobám je proto logicky věnován velký prostor. Autorka se někdy ve snaze zmínit Konstancii co možná nejčastěji dostává na pole domněnek a spekulací, jak se asi královna či její „sokyně“ v té dané chvíli cítily. Snaží se vžít do situace jak Adléty, tak Konstancie a mnohdy tím opouští rámeček vědecké práce.

Poslední část práce je potom věnována vdovskému období po smrti Přemysla Otakara, kdy Konstancie mohla nakládat se svým vdovským podílem a realizovala mj. fundaci kláštera cisterciáček Porta Coeli. Tato z hlediska výpovědi pramenů nejbohatší část života královny Konstancie je popsána stručně s odkazy na literaturu na pouhých 14 stranách. Přesto se ale autorce podařilo postihnout alespoň ty nejdůležitější aspekty Konstanciina vdovství.

V práci postrádám zhodnocení současného stavu bádání či kapitolu věnovanou využitým pramenům a literatuře. Kladně naopak hodnotím zařazení chronologického přehledu a zejména velmi vhodně zvolené přílohy.

Práce, kterou jsem měla k dispozici, obsahuje mnoho gramatických i stylistických chyb. Beru ale na vědomí, že tyto chyby již autorka opravila a odevzdala práci v nové podobě.

Z kritických připomínek vybírám:

- Autorka svou snahou po čtivosti práce překročila na mnoha místech vědecký rámec, např. snaží se vcítit do historických postav, připisuje jim osobnostní charakteristiky, prožitky. Text má tak mnohdy až beletrizující charakter. Pro ilustraci uvádím: s. 38, „...že jí (*Adlétu – pozn. KT*) mohl život konečně za všechna příkoří a náročné chvíle sladce odměnit královskou korunkou, v tom se však vynořil někdo jiný, kdo měl tu drzost místo ní všechnu tu smetanu slíznout sám. Ten nevděk a ponížení!“ ; či s. 56 „*Inocenc měl nepochybně důvod být zaskočen. Cítil se hluboce dotčený a nehodlal zrádnému jednání císaře pouze přihlížet.*“, nebo nepřiměřeně hodnocená pasáž o zrádném Děpoltovi na s. 66.
- Myné tvrzení, že potvrzení královského titulu papežem „Přemyslovu svrchovanost královské moci jen oslabovalo“ – s. 46
- Nesouhlasím s formulací v závěru, že Konstancie obětovala zbytek života po Přemyslově smrti naplnění jeho záměrů. Situaci bych hodnotila opačně, Konstancie získala po Přemyslově smrti majetek, se kterým mohla jako vdova disponovat a s podporou svého syna mohla realizovat vlastní plány.
- Postrádám přehledný výčet královniných statků. Co bylo jejím vdovským údělem? Zmiňujete se o dílčích částech na s. 80, 81 a 82.

Závěr: Diplomantka se vcelku dobře orientuje v problematice a i přes uvedené výhrady práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze dne 17.května 2010